

Full fart i ordverkstan

Välkommen att läsa vår tredje språkspalt här i Tidskriften Vatten. Tidskriftens läsare och andra intresserade är välkomna att bidra till ett framtida terminologiprojekt via LinkedIn-gruppen ORDiVA.

Svensk VA arbetar mot ”Hållbart vatten för alla 2050” genom det strategiska innovationsprogrammet *Water Wise Societies* – en stor och välkommen satsning på vatten. Men den som vill vara med kommer att behöva lära sig nya ord och termer, från *omställningsinfrastruktur* och *omställningslabb* till *missions-driven systeminnovation* och *uppdagsdriven systemomställning*. Med ett nytt avloppsdirektiv och en vattenbransch i förändring kommer vi även att behöva utveckla vår vattenterminologi, helst med samma frenesi som i omställningsarbetet inom *Water Wise Societies*.

Nya ord för en ny tid

I det nya direktivet (EU 2024/3019) kan vi läsa att medlemsstaterna systematiskt ska ”främja återanvändning av renat avloppsvatten från alla avloppsreningsverk när så är lämpligt, särskilt i områden med

vattenbrist, och för alla lämpliga ändamål”. Med andra ord är det kanske dags för *resursverket* där vi återvinner (eller utvinner?) näringsämnen, energi och rent vatten ur avloppsvatten. Det höjs nämligen röster för att vi befinner oss i ett paradigmskifte där vi rör oss från *reningsverk* till *resursverk*. Water Environment Federation, en organisation som Föreningen Vatten är ansluten till, antog 2012 officiellt termen *Water Resource Recovery Facility* (WRRF) att använda istället för *Wastewater Treatment Plant* (WWTP), och det finns exempel där man faktiskt bytt skylten utanför reningsverket, såsom i den amerikanska staden San Luis Obispo. En svensk motsvarighet skulle kunna vara *vatten-resursåtervinningsanläggning*, *avloppsresursverk* eller kort och gott *resursverk*, i alla fall om jag frågar AI (som för övrigt också menar att *resursverk* är en vag term). *Avloppsresursverk* är kanske lite bättre och

tydliggör kopplingen till avloppsvatten. Det finns inget i termen *avloppsreningsverk* som säger att man återvänder vatten eller utvinner vare sig näringsämnen eller energi. Men vän av ordning kan konstatera att det heller inte finns något som säger att man inte gör det, eller inte kan göra det.

Gamla synder eller falska förhoppningar?

Rikstermbanken är en guldgruva för den terminologiintresserade och Sveriges största samling av terminologi (www.rikstermbanken.se). Där kan vi läsa att ett *avloppsreningsverk* är ”en anläggning för avloppsvattenrening”. För resursverket saknas motsvarande definition. Kanske för att vi inte uppdaterat den viktigaste bakomliggande ordlistan (VA-teknisk ordlista, TNC 65) på snart 50 år? Kanske för att vi inte sett ett resursverk på svensk mark ännu? Hur vet vi förresten det? Att vi är på god väg mot ett ökat resursutnyttjande vid ett antal avloppsreningsverk

har Svenskt Vatten (2023) konstaterat i rapporten ”Från reningsverk till resursverk – en nulägesbeskrivning”. Men när blir egentligen ett *reningsverk* ett *resursverk*?

Resursverk – ett buzzword?

En god definition är väl avgränsad, neutral och användbar i olika sam-

manhang. Bakom varje term finns ett begrepp. En stol är en sittmöbel med ryggstöd för en person (annars är det till exempel en pall). På samma sätt får vi fundera över vilket bakomliggande begrepp ett *resursverk* representerar och hur vi sedan bäst benämner ett sådant verk. Är det rentav ett buzzword? AI (Copilot) säger att ett buzzword är trendigt, används för att signalera innovation men är samtidigt vagt och flexibelt eftersom definitionen är diffus. Döm själva, fråga en AI eller en kollega och lämna sedan era förslag i ORDiVA via LinkedIn!

Michael Cimbritz

Vi har lösningen på det eviga PFAS-problemet

Inget är för evigt – en gammal sanning som nu också gäller för PFAS-molekylen. Våra skraddarsydda applikationer gör så att värdena hamnar inom den föreskrivna nivån. Men inte nog med det. Genom termisk reaktivering av det mättade aktiva kolet bryter vi också ner bindningarna och förstör PFAS-molekylerna. Det gör att kemikalien aldrig kan komma tillbaka till naturen igen. Och det ska vi vara evigt tacksamma för.

Kontakta oss genom att skanna koden så berättar vi mer än gärna hur vi kan hjälpa just dig.

